

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 9.

Den 3 Marts 1798.

Offentlige Foranstaltninger.

Da den danske og norske Species-Bank stedse, paa Forlangende, indvexler sine udstedte Sedler med rede Species-Mynt, og disse Sedler selgeligen for den kongelige Kasse have samme Værd, som rede Penge, saa har Finants-Collegium, for at afhjælpe den Forlegenhed, som undertiden skal have fundet Sted i Hertugdømmene, fordi disse Sedler der ikke have kunnet udgives uden til en ringere Cours, tilladt Betjenterne ved den kongelige Kasse i Kendsborg, at omvexle bemældte Bankes Sedler, efter deres fulde paalydende Værdi, med klingende Species-Mynt, saavidt Kassens rede Beholdning tillader det, og ikke Penge-Speculationer eller Aager, men virkelig Trang til rede Penge, er Grunden til den forlangte Omvexling.

For at opnaae den fornødne Orden ved Enrulleringen i Frederikshalds District, har Hs. Majest. befalet,

at

at en Extra-Session-Commission skal nedsættes i bemældte District. Til at indtræde i samme fra Sø-Sta- tens Side er igjennem Admiralitetet udnævnt Enrulle- rings-Chefen og Oberløtten i Christiansands District, Commandeur Bierck, Enrullerings-Chefen i Frederikshalbs District, Capitain Wium, og Mynstersfriver Langeland sammesteds; ligeledes er det igjennem Cancelliet under 20 Febr. befaleet Stiftamtmanden over Aggershuus Stift, at tiltræde fornævnte Commission. Og da nøje Kundskab om det under Sø-Limiterne værende Mandskab vil være nødvendig for denne Commission, har Cancelliet under 24 næstester anmodet Biskoppen over Aggershuus Stift om at ville tilholde alle Præster i Frederikshalbs Sø-Enrullerings-District, uopholdeligen at forfatte og til Stiftamtmanden indsende en nøjagtig Fortegnelse over alt det Mandskab, som i de seneste 50 Aar er fød under Sø-Limiterne, paa det at derefter kan indrettes saavel en Hovedrulle, som og tillige en Rulle for det unge Mandskab.

I Anledning af Handelshuset Rose & Siems's Fremgangsmaade ved Expeditionen af Skibet Fanny m. v. har Cancelliet ved Skrivelse af 24 Febr. anmodet Kjøbenhavns Hof- og Stadsræt, at foranstalte fornævnte Rose og Siems *judicialiter* tiltalte for deres i samme Sag formeentligen brugte mislige Forhold.

Lovgivning.

Under 2 Marts har Hs. Majest. underskrevet en Forordning, som befaler, at enhver Skiftesforvalter skal indeholde de Forlovs-Penge, som i Folge danske Lovs 5—2—75 og norske Lovs 5—2—76 tilfalde den kongelige Kasse, og derfor aarligen aflægge Regnskab til den kongelige Oppebørsels Betjent. Grunden til denne Lovgivning angive Præmisserne at være, at den almindelige Maade, paa hvilken Forlovs-Penge af Arv, som, i Folge anførte Lovsteder, tilfalde Kongens Kasse, indfordres og oppebæres, ikke er tilstrækkelig til at betrygge Hs. Majest. for bemældte Afgivts rigtige Erlæggelse.

Under 16 Februar er udkommen en kongelig Forordning, som bestemmer, hvorledes der skal forholdes med dem, der paadrage sig Bøder i Hertugdømmene Slesvig og Holsteen, Herstædet Pinneberg, Grævfæstet Manzau og Staden Altona. Denne Forordnings væsentlige Indhold er følgende:

- 1) I alle Tilfælde, hvor Summen af de idømmende Bøder udtrykkes i Lovene, som især ved Utugts-, Skovhugst- og Jagt-Bøder, skal Jurisdictionen paa det Sted, hvor Forseelsen begaaes, alene være besat af at paakende den. Den Strafftyldige skal altsaa i saadanne Tilfælde indfinde sig for denne Jurisdiction, og skal, paa sammes Forlangende, i for-
- nødent

nødent Fald dertil af sin Øvrighed tilholdes, uden at der i Forvejen behøves Reversalier.

- 2) I Henseende til de Bøder, hvilkets Summer Lovene lade ubestemte, ligeledes, hvor det er tvivlsomt, under hvilken Jurisdiction Bøderne ere forfaldne, skal den Regel gjælde, at forum delicti ikkun hjemles ved den Skyldiges lovlige Anholdelse og Arrest, men at Sagen ellers underkastes Bedømmelse og Afgjørelse af den Øvrighed, under hvilken han i Følge sin Bopæl og sit Opholdssted henhører.
- 3) Til de idømte Bøders Inddrivelse skulle Øvrighederne vise hinanden den nødvendige gjensidige Bistand.
- 4) Den de dømte Bøders Afsoning med Fængsel, som efter Lovene finder Sted, kan stee paa den Strafskyldiges Opholdssted, og skal da vedbørligen attesteres af dette Steds Øvrighed. Imidlertid skal den Jurisdiction, som har tildømt Straffen, bære Guldbyrdsens Omkostninger, naar den Afstraffede er uformuende dertil.
- 5) I Henseende til de umiddelbart under de højeste Landretter Staaende, og for saavidt Beregningen og Oppebærelsen af Bøderne angaaer, bliver det i alle Dele ved den hidtil værende Forsatning. Og endskjønt Kongen hermed ophæver de forrige Foranstaltninger i Henseende til denne Forordnings Gjenstander, nemlig Rescripterne af 1 Aug. 1649 og 20 Jan. 1735, saavelsom den for Hertugdømmet Slesvig udgangne For-

	Transport	1,155
Doffen, Laboratorium og Nyboder, Mandf.		
4 084, Fruent. 4,434; deraf under 15 Aar,		
2,747, over 15 Aar, 5,771		8,518
Samtlige Caserner og Stokhuset, Mandf.		
3 147, Fruent. 465; deraf under 15 Aar,		
301, over 15 Aar 3,311, Jøder Mandf. 5		3,612
Stadens Quarterer:		
Oster-Qu., Mandf. 1,792, Fruent. 2,101;		
deraf under 15 Aar, 931, over 15 Aar 2,962,		
Jøder, Mandf. 36, Fruent. 23		3,893
Strand-Qu., Mandf. 842, Fruent. 829; der-		
af under 15 Aar, 477, over 15 Aar, 1,194,		
Jøder, Mandf. 29, Fruent. 32		1,671
Snarens-Qu., Mandf. 858, Fruent. 1,015;		
deraf under 15 Aar, 485, over 15 Aar, 1,388,		
Jøder, Mandf. 91, Fruent. 102		1,873
Vester-Qu., Mandf. 1,948, Fruent. 2,368;		
deraf under 15 Aar, 850 over 15 Aar, 3,466,		
Jøder, Mandf. 65, Fruent. 77		4,316
Dito uden Porten, Mandf. 611, Fruent. 636;		
deraf under 15 Aar, 270, over 15 Aar, 977,		
Jøder, Mandf. 10, Fruent. 5		1,247
Norre-Qu., Mandf. 1,765, Fruent. 2,002;		
deraf under 15 Aar, 988, over 15 Aar, 2,779,		
Jøder, Mandf. 11, Fruent. 12		3,767

Lateris 30,052

Transport 30,052

Klædeboder-Qu., Mandf. 2,561, Fruent.

2,573; deraf under 15 Aar, 1,252, over

15 Aar, 3,882, Jøder, Mandf. 27, Fruent.

29

5,134

Dito uden Porten, Mandf. 567, Fruent. 477;

deraf under 15 Aar, 297, over 15 Aar 747,

Jøder, Mandf. 6, Fruent. 7

1,044

Frimands-Qu., Mandf. 1,548, Fruent. 1,692;

deraf under 15 Aar, 799, over 15 Aar,

2,441, Jøder, Mandf. 129, Fruent. 136

3,240

Kjøbmager-Qu., Mandf. 3,364, Fruent.

3,563; deraf under 15 Aar, 1,758, over

15 Aar, 5,169, Jøder, Mandf. 186, Fruent.

192

6,927

Rosenborg-Qu., Mandf. 3,279, Fruent. 3,367;

deraf under 15 Aar, 1,793, over 15 Aar

4,853, Jøder, Mandf. 88, Fruent. 81

6,646

St. Anne Øster-Qu., Mandf. 3,702, Fruent.

4,447; deraf under 15 Aar, 1,753, over

15 Aar, 6,396, Jøder, Mandf. 11, Fruent.

8

8,149

St. Anne Vester-Qu., Mandf. 6,318, Fruent.

6,502; deraf under 15 Aar 3,504, over

15 Aar, 9,316, Jøder, Mandf. 44, Fruent.

43

12,820

Lateris 74,012

Transport

Christianshavns: Qu., Mandf. 4,092, Fruent.
4,493; deraf under 15 Aar, 2,438, over 15
Aar, 6,147, Jøder, Mandf. 15, Fruent.

10

8,585

Blokskibet (der siden ovenmældte Ildbrand er
udlagt til Bolig for Fattige), Mandf. 46,
Fruent. 103; deraf under 15 Aar, 54, over
15 Aar 95

149

Garder-Stalden (der ligeledes siden samme Ild-
brand beboes af Fattige), Mandf. 174,
Fruent. 241; deraf under 15 Aar, 186, over
15 Aar, 229

415

Tilsammen: 41,470 Mandfolk, 41,691
Fruentimmer; deraf under 15 Aar, 21,061,
over 15 Aar, 62,100; i dette Antal indbegri-
bes den jødiske Menighed, bestaaende af 1510
Menneker, hvoraf 753 Mandfolk, og 757
Fruentimmer. Saaledes udgjøre da samtlige

Kjøbenhavns Indvaanere det Antal af 83,161

I Anledning af et til Cancelliet indkommet For-
slag, at den Jord, som er tillagt Skoleholdere i Al-
mindelighed, maatte fritages for al Tiende-Afgift, har
Cancelliet, ved Skrivelse til samtlige Stiftamtmand og
Biskopper i Danmark af 17 d. M., begjert disses Be-
tænkning, om ikke denne Regel, ved indtræffende Va-
cance,

cance, kunde vorde almindelig, for saavidt Præstefaldene angaaer, og anmodet bemældte Stiftsovrighed, hos nuværende Tiendetagere af alle tre Tiender at underrette sig, om de ikke, i Hensyn til Tiendens Ubetydelighed af Skoleholdernes Jorder, samt disse Embedsmænds ringe Indkomster og besværlige Forretninger, endeligen paa Grund af, at Jorderne ere dem udlagte istedet for Græsning, maatte være villige til, for sig og Efterkommere, at eftergive deres Aet til disse Tiender.

I Anledning af indkommen Forespørgsel, om Brændevins- og Kroholds-Sager paa Landet skulle behandles paa Gjæsterets-Maade ved det almindelige Bærning, eller om de henhøre til Paadømmelse under den, ved Forordn. af 18 Nov. 1791 etablerede, Justits- og Politie-Jurisdiction, har Cancelliet under f. D. tilmaådt Amtmanden over Randers Amt, at bemældte Collegium anseer det som en Følge af ovennævnte Forordning, at berørte Sager, der maa henregnes iblandt Justitssager, bør henhøre under den ved samme Forordning etablerede Jurisdiction.

Ved Skrivelse af 17 d. M. til Stiftamtmanden over Ribe Stift har Cancelliet bifaldet, at det i Almindelighed bestemmes, at i de Sager, hvor, i Henseende til Præstetiendens Ydelse, er indgaaen Forening, skal, naar en Gaard udstykkes, den kaldet tilkommen-

de

de Tiende. Afgiøt svares af hver Parcel, efter det der paa satte Hartkorn, uden Hensyn til hvad enten samme Parcel indeholder Eng, Skov, Mose, Hebe eller Agerland.

Ved Rescript af 26 Januar til Stiftamtmanden i Aalborg har Hs. Majest. bevilget, at Bagerlauget sammesteds for Estertiden maa berjene sig af samme Brød-Tart, som Bagerlauget i Kjøbenhavn ved Rescr. af 7 Aug. 1776 er tilstaaet; dog skulde Priserne, i Betragtning af Forskjellen imellem Stederne i Henseende til Omkostningerne, ansættes en Ottendedeel lavere end i Kjøbenhavn for saavidt Hvede og sigtet Rugbrød angaaer; ligeledes skal Een af Magistraten og Byfogden i bemældte Aalborg enten hver Maaned eller i det Seneste hver ottende Uge, personligen paasee, at Brødene have tilbørlig Begt; at hver Bager, fra Nov. Maanedes Udgang til 1 Maj, haver paa sit Løst i det Ringeste 50 Edr. Rug og 10 Edr. Hvede, for hvilket Quantum hele Lauget skal indestaae ved Ligning imellem sig selv, og at samme er af fuldkommen god Bonitet, samt at Beregning af Brød-Tarten i Maal og Begt overholdes efter Kornets Priser; fremdeles skulde de Bagere, som overtræde det Befalede, for første og anden Gangs Forseelse straffes med Mulet fra 5 til 10 Rdlr., som tilfalder Byens Arbejds-Anstalt, men for tredje Gangs Forseelse have deres Bevilling forbrudt.

Ved den af Kobbbersmed Herrig besørgede Meen-
 skrivning af hans Testament, hvoraf denne Tidende i
 Nr. 5 har leveret et Udtog, er indløben den Fejl, at
 1000 Rdlr. ere anførte som Gave til St. Petri Kirkes
 Pleje-Commission, hvorimod han erklærer, at det
 er St. Petri Kirkes Plejehuse, der skulle have bemældte
 Capital. Confirmation paa denne Forandring og Ret-
 telse, er under sidstafvigte 23 Febr. udfærdiget.

Under 23 Febr. er det bevilget, at Alexander Ja-
 cobsen af den jødiske Menighed maa, som eedsvoren Tolk
 og Translateur, betjene Alle, som begjere Oversættelser
 af det russiske og polske Sprog.

Fra en Kjøbmand i Trondhjem, navnlig Erik Pii-
 legaard, er, under Dato Randers d. 10 Oct. 1797,
 indkommen Klage til det danske Cancellie over Chicanen
 og usødsvendigt Ophold i Kallundborg paa en Rejse til
 Aarhus. Endskjønt den fremkomne Klage er aldeles
 blottet for Beviser, fandt Cancelliet, efterat have indhæ-
 ret fornødne Erklæringer, det rimeligt, at Piilegaard, som
 Rejsende, i det mindste maa have troet sig besøjet til
 den førte Anke. Stiftamtmanden over Sjællands Stift
 blev derfor under 27 Febr. af Cancelliet anmodet, at
 beordre en Procurator til, for det Første, at faae et
 Tingsvidne optaget i Kallundborg, for at erfare, hvad
 de under Forsaldet Tilstedeværende maatte være vidende

om af det Paaflagede, da det deraf siden vil kunne skjønnes, om Sagen fortjener videre Paatale, eller ej.

Under 12 Februar har Admiralitetet tilmeldt Cancelliet, at Commandeur Ursin s. D. er bestikket til Bærbings-Chef, og at Bærbings-Contoiret holdes paa Sammelholm, samt begjert nøje overholdt, at intet Rejse-pas for nogen enrulleret Matros fra Kjøbenhavn ansees gjældende, uden Bærbings-Chefens Paategning; hvilket Sidste ogsaa af Cancelliet er foranstaltet ved Brev til Kjøbenhavns Magistrat, som tillige blev underrettet om Ursins Ansættelse til Bærbings-Chef.

Da det hidindtil intetsteds er befalet, at der enten ved Indførelsen i Kirkebøgerne eller ved de aarlige Indberetninger til Cancelliet skal tages Hensyn paa dødsfødte Børn, og det alligevel vilde være ønskeligt, og i Henseende til visse statistiske Beregninger gavnligt, om der kunde have en aarlig Efterretning, angaaende hvad Fostere der komme døde til Verden, og ere fødte efter den syvende Maaned af Svangerskabet; da der maaskee ogsaa deraf kunde gjøres Brug ved Undersøgelsen af de Midler, ved hvilke efter Anseende dødsfødte Børn kunne bringes til Live: saa har Cancelliet, under 2 Marts, anmodet samtlige Biskopper i Danmark, Norge og Lissland at meddele samme deres Tanker angaaende de Foranstaltninger, der maatte være at seje, for med nogen-

lunde

lunde Sikkerhed at kunne vente paalidelig Efterretning om alle dødsfælde Børn i ethvert Sogn.

I Anledning af indkommen Forespørgsel, om den Laugdag, som Forordn. af 29 Maj 1750 giver en undvigt Egtfælle, der søges til Eftilsmisse af den efterladte, er ophævet ved Forordn. af 3 Junii 1796, har Cancelliet tilmaødt Amtmanden over Randers Amt, at al Laugdag er ophævet.

Fra den danske Consul i Danzig er under 9 Febr. indløben til Oekonomie- og Commerce-Collegium Efterretning, der mælder, at en sammesteds boende Grosserer, der da nyligen var hjemkommen fra Warschau, forsikkrede, at den i Podolien og paa Grændsen af Moldau forhen herskende Sygdom igjen var standset, og at Ingen i Warschau vilde troe, at det just var Pest, men en anden øndartig Sygdom.

Pedige Embeder.

Under General-Toldkammeret: En Port-Controleur-Tjeneste i Kjøbenhavn; Toldbetjent-Posten i Sandesund under Tønsberg Tolddistrict.

Under Oekonomie- og Commerce Collegium: Branddirecteur-Tjenesten i Norder-Ditmarschen, 200 Rdlr.

Befor-

Befordringer.

Under det danske Cancellie: Den 28 Febr. er Raadmand N. D. Osterhans i Christiania udnævnt til Vice-Borgemeester sammesteds, dog uden at han derved berettiges enten til at tage større Andeel af Indkomsterne ved Magistraturen, end den, han nu har, eller til at optræde som virkelig Borgemeester med Gage.

Under det tydske Cancellie: - Den 20 Febr. er Cand. jur. G. F. Petersen af Husum beskikket til Underrets-Advocat; den 23 s. M. er Candidat H. Henningsen confirmeret til Præst ved St. Peter i Landskabet Eiderstedt, ligeledes Pastor Claudius til Lugum i Amtet Søndern erklæret pro emerito, og i Naade entlediget fra sit Embede.

Under Generalitetet: Den 23 Febr. er Premier-Lieutenant v. Sommerschild ved det sjællandske Infanterie-Regiment benaadet med Capitains Character; Examinatus juris G. Hansen beskikket til Regimentsquarteermester og Auditeur ved det aggerhuske Dragon-Regiment; Advocat Eiken ligesaa til Regimentsquarteermester ved Livregimentet lette Dragoner istedet for den efter Ansøgning og med Pension afskedigede Regimentsquarteermester Bruhn; Prem.-Lieut. v. Krogh ved det danske Livregiment efter Ansøgning dimitteret med

med Pension; Sec.-Lieut. v. Steenbuck ved det andet trondhjemske Infanterie-Regiment udnævnt til Premier-Lieutenant ved de Nationale i afsøde Prem.-Lieut. v. Junghans's Sted; Sec.-Lieut. v. Holtermann ved samme Regiment forsat til Grenadeer-Compagnierne; Fændrik v. Orholm ved samme Regiment befikket til Second-Lieutenant ved de Nationale; og Fæindr. á la suite v. Flor ved nærbemældte Regiment til virkelig Fændrik ved Grenadeer-Compagnierne. Second-Lieutenanterne v. Schertiger af Kongens Regiment og v. Sehestedt af anden sjælandske Bataillon let Infanterie ere benaadede med Premier-Lieutenants Character, og den ved første sjælandske Bataillon let Infanterie staaende Fricorporal J. H. v. Munk udnævnt til virkelig Fændrik ved det norske Livregiment til Føds.

Under RenteKammeret: Den 28 Febr. er J. Høgh forundt Bestalling som Landmaaler. Ligeledes er Th. J. Ebbesen, hidtil Revisor for endeel af de danske Kjøbstædregnskabers Revisions-Contoir befikket til første Commissarius og Controleur, samt Secretair J. W. Schytte, hidtil Fuldmægtig ved Stempelskammeret, til anden Commissarius ved det stemplede Papir. End videre er P. J. Hansen, hidtil Fuldmægtig i det spanske Renteskriver Contoir, udnævnt til Revisor i bemældte Ebbesens Sted.

Under General-Toldkammeret: Den 21 Febr. er R. Storm udnævnt til Grands-Controleur ved Toldskjellet imellem Slesvig og Jylland, og Toldbetjenten i Sandesund, E. B. Gierdum, til Toldbetjent ved Balløe Saltverk under Tønsberg Tolddistrict.

Under Post-Kasse-Pensions Directionen: Den 23 Febr. er Copiisten ved den kongelige Post-Kasse-Pensions Direction J. L. Heining udnævnt til Fuldmægtig ved bemældte Direction, med Prædicat af Secretair.

Under Kjøbenhavns Magistrat: Den 21 Febr. blev Jacob Thomsen beskikket til Passage-Betjent i den formedelst Alder og Svaghed entledigede Niels Jørgensens Sted.

K e t t e l s e r .

J Nr. 8. S. 120, L. 2. staaer 359, læs: 358

L. 4 = " 245 " " 244

Af denne Tidende udgives ugentligen eet Numer, der forsendes med de ridende Poster til Norge, de danske Provindser og Hertugdømmene.